

REDAKCIJA: KEMPTEN, LITHUANIAN CAMP, ROTTACHSTR. 15 / II BL. 41 R./ TELEF. NR. 3241/15

Nr. 174/361/

Kotvirtadionis, 1946.VIII.1

IŠ VISO PASAULIO

- TAIKOS KONFERENCIJOS pilnatis posėdyje vakar popiet buvo tęsiami konferencijos atidarymo pareiškimai. Pirmasis vakar kalbėjo Molotovas. Konferencijos dalyvių jis sutiktas su dideliu pritarimu. Savo kalboje Molotovas pažymėjo, kad užs.reik.ministerių taryba buvo įsteigta ne-tam, kad ji savo valią primestų kitoms valstybėms, bet kad būtų rastos išeitys ir pasiekta susitarimų. Patiektieji sutarčių projektai rodo, jog didieji pasiūlyžę išnaukinti visus nacionalsocializmo pėdsakus; kad būtų galima išvengti naujo karo ir sukurti pastovią taiką. Užpuolikai, kurie kovojo Vokietijos pusėje už tai turi būti patraukti tieson. Pirmutinis tikslas esąs pašalinti pasaulyje fašizmo pavojų. Visoms demokratinėms valstybėms dabar reikia susijungti kovai prieš pastutinę fašizmo bazę Ispanijoje. Sovietų-Sajunga ir toliau kovos už pastovią taiką ir tarptautinį saugumą. Iš to išeidama ji laiko visai teisinga padiktuoti būv. Vokietijos vasalinėms valstybėms parengtasias taikos sutartis. Jose esą atsižvelgta į tai, kad tos valstybės dabar eina demokratinio keliu, o kai kurios iš jų vėliau yra žymiai prisidėję prie bendros kovos prieš Vokietiją. Užs.reik.ministerių konferencija, rengdama taikos sutartis yra pasiekusi pozityvių rezultatų. Keturi didieji visiškai nesiekia primesti savo valią mažosioms valstybėms. Sovietų-Sajunga lygiai taip pat nenori, kad kuri nors didžioji valstybė primestų savo valią kitai didžiajai valstybei. Toliau jis pažymėjo, jog Rusija tam tikrų reakcinių elementų yra ir bus puolama. Tai esąs pilnas absurdiškos neapykantos sovietams pasireiškimas. Po jo kalbėjęs Australijos atstovas Evatt pareiškė, kad Australija norėtų, jog konferencijoje būtų pasiekta realumo, ne vien formalumo. Konferencija turi turėti prieš akis, kad ji turi būti taikos kūrėja. Todėl ši konferencija turi būti tik taikos konferencija. Čia susirinkę atstovai turi būti tik taikos tarnai. Viskas esą dabar priklauso nuo to, ar bus laikomasi Atlanto ir Jungtinių Tautų chartų ir dirbama San Francisco dvasioje. Didieji neprivalo turėti pirmumo. Australija toliau patiekė savo planą dėl Italijos kolonijų, kuriame iškeliamas reikalavimas, kad sprendžiant Italijos kolonijų ateitį turi gauti įtakos ir tos valstybės, kaip pavyzdžiui Australija, kurios tose kolonijose kovojo ir sudėjo daug aukų. Jis taip pat pažymėjo, kad negera esą, jog Triesto administracijos klausime visos teisės pavestos PST, kuri dėl veto teisės egzistavimo yra tokiam reikalui netinkama tvarkymo įstaiga. Darbotvarkės komisija vakar svarstė labiausiai ginčijamą balsavimo procedūros klausimą. Molotovas palaikė keturių užs.reik.ministerių nutarimą, kad būtų balsuojama 2/3 dauguma, pažymėdamas, kad toki nutarimai turėtų didesnę svorį, negu nutarimai paprasta dauguma. Įvedus paprastos daugumos balsavimą, mažesnei konferencijos daliai būtų primetama didesnėsios valia. Molotovo pasiūlymą palaikė Jugoslavija ir Gudija. Įvesti paprastos dau-

gumos balsavimą pasiūlė Australijos atstovas Evatt. Javo pasiūlymą jis motyvavo mažųjų ir didžiųjų lygybės principu. Jo nuomonę palaikė Olandijos ir Graikijos atstovai. Posėdis, nepasiekus jokio susitarimo, atidėtas šiai dienai ir šiandien nuo 17 val. tuo klausimu vėl tariamasi. Iš paskolbtųjų sutarčių projektų aiškėja, jog daugumoje klausimų keturi užsienių reik. ministrai yra pasiekę susitarimų. Atskiros nuomonės pareikšta tik keliais atvejais. Tarp jų pažymėtina Triesto, kur skirtingos nuomonės laikosi amerikiečiai, labiau palaikydami Italijos pretenzijas. Dunojaus laivininkystės klausimu anglai ir amerikiečiai siūlo, darant taikos sutartis su Vengrija, Bulgarija, Rumunija, įvesti laisvą tarptautinį susisiekimą. Rusai tam priešinasi, motyvuodami tuo, kad čia reikalingas atskiras susitarimas, nes padunojo valstybėmis yra taip pat ir Čekoslovakija bei Austrija, kurios taikos sutarčių nėra liečiamos. Iš visų valstybių reparačių sumos numatytos tik Sov.Sąjungai. D.Britanija ir JAV nuo reparačių atsisako. Paskelbti taip pat galimų laikyti kariuomenių kontingentai ir kai kurių sričių pertvarkymai, pagal kuriuos Dodekanesas nutarta priskirti Graikijai, kai kurios mažos salėlės Jugoslavijai, Siebenbürgenas atjungiamas nuo Vengrijos, pietinė Dobrudža paliekama Bulgarijai. Vidaus reikaluose suteikiama žodžio, susirinkimų, religijos ir kt.laisvės. Byrnes vakar Paryžiuje priėmė Italijos min.pirm.pavaduotoją Nenni ir su juo kalbėjosi apie pusę valandos. Prieš tai Nenni buvo priimtas Bidault ir Evatt. Attlee vakar po posėdžio grįžo į Londoną, tačiau šios dienos pilnates posėdyje 16 val. jis vėl dalyvausiąs. Italijos vyriausybė, paskelbus sutarties projektą, susirinko posėdžio, kuriam pasibaigus išleistame komunikate sakoma, jog projektas Italijoje padarė skaudų įspūdį. Italijos pageidavimai nebuvo pripažinti. Sutartis taip pat neatsižvelgianti į tai, kad Italija kovojusi sąjungininkų pusėje.

- PALESTINOS KLAUSIMU Anglijos Žemuosiuose ir Aukštuosiuose Rūmuose vakar vyko debatai. Lordas Morrison vyriausybės vardu pareiškė, kad D.Britanija principiniai sutinkanti priimti Palestinos ekspertų komisijos planą dėl krašto padalinimo atskiromis sritimis. Pagal tą planą numatoma Palestina paskirstyti į 4 zonas, kurių pirmoji būtų apgyventa žydų, antroji arabų, toliau atskira Jeruzalės, Betlejaus ir apylinkių zona ir ketvirtoji - Nege/??/ sritis. Kiekviena iš jų turėtų savivaldą, bet ir drauge priklausytų centrinei Palestinos vyriausybei. Šį planą dabar tiria prez.Trumanas. Morrisonas toliau pareiškė, kad ne vien žydų imigracijos Palestinos problema rūpinti D.Britanijai. Visiems Europos DP reikia surasti vietas. Dėl to turi būti įsteigta tarptautinė pabėgėlių organizacija. Dalis jų gal būt dar grįš į savo kraštus, bet kitiems vistiek reikės parūpinti naujas gyvenimo galimybes ir naują tėvynę. D.Britanija ir domėjosi dalį jų priims. Pasižadėjo priimti taip pat ir Brazilija ir kitos Pietų Amerikos valstybės. 100.000 žydų pagal planą galės įvažiuoti į Palestiną. Taigi čia esąs didelis ir svarbus uždavinys, kuris reikalauja plataus ir galutinio sprendimo. Palestinos klausimui galutinai aptarti busią pakviesti žydai ir arabai. Toliau Morrisonas pasisakė prieš žydų terorą, ypač prieš paskutinį bombos atentatą britų vyr.būstinėje, kurio metu žuvę 84 asmenys, 46 esą sužeisti ir 22 dar nesurasti. Jis išpėjo prieš besireiškiantį sionizmą, kuris esąs nauja nacionalizmo forma. Dėl jo žydai turi būti atsargūs.

- LA GUARDIA vakar iš Vienos atvyko į Paryžių. Prieš išvykdamas, Vienoje jis pareiškė, kad neatsižvelgiant į tai, kad nuo š.m. gruodžio 31 Unrra Europoje sustabdo savo darbą, Austrija ir toliau būsianti romiama. Būsią taip pat imamasi žygių-sutvarkyti išvietintųjų klausimą. Austrijoje esančių išvietintųjų klausimu pasisakė ir britų zonos generalinis gubernatorius. Jis pažymėjo, jog būsią stengiamasi paspausti, kad išvietintieji grįžtų į savo kraštus, ypač lenkai ir jugoslaviai. Maisto normos jiems būsią sumažintos. Be to, gubernatorius dar kalbėjo apie etnacfikaciją. Vakarykštis "N.Y.Times", pažymėdamas, kad nuo 1946 m. pabaigos Europoje ir nuo 1947 m. kovo pabaigos Azijoje Unrra sustabdo savo pagalbos tiekimą, pabrėžia, kad dėl to maisto tiekimas vargstantiems kraštams nebūsiąs sustabdytas, tik jį perims pastovesnės organizacijos.

- ŪKINĖS VIENYBĖS klausimą vakar vėl svarstė Vokietijos Kontr. Taryba. Rusų ir prancūzų atstovai savo pritarimo amerikiečių planui ir ši kartą dar nepareiškė. Marš.Sokolovski davė suprasti, kad jis tam planui pritarti negalys. Jo nuomone, įgyvendinus ūkinę Vokietijos vienybę, dabartiniai zonų skirtumai dar pagilėtų. Jo nuomone, reikėtų įgyvendinti tik prekybos, transporto ir susisiektimo bendradarbiavimą. Prekių pasikeitimas tarp zonų yra galimas, tačiau nesą reikalo joms susijungti. Jis pasiūlė sudaryti keturių komisiją tartis dėl jo pasiūlytosios bendradarbiavimo formos. Gen.Koonig pareiškė, jog iš savo vyriausybės jis dar nesąs gavęs jokių informacijų. Oro maršalas Douglas pareiškė, jog jo vyriausybė ūkinės vienybės-planą priėmusi. Ypač pagaidautina yra prekybos atstatymas. D.Britanija ir toliau laikysis Potsdamo-susitarimo, pagal kurį Vokietija laikoma kaip ūkinis vienetas. Tarpzoninis ūkinis susijungimas nesiekia padalyti Vokietiją. Tai tėra tik pereinamasis laipsnis. Tikslas yra vienalytė Vokietija. Gen.McNarney pareiškė, jog amerikiečiai pasiūlydami ūkinio susijungimo planą jau neapsiribos. Toliau bus einama ir prie politinio susijungimo. Dėl ūkinės vienybės gen.Clay ir gen.Robertson jau tariasi. Tačiau jie dar nenumatą sudaryti laikinąją Vokietijos vyriausybę. Būstinė ir toliau liks Berlynas. Pirmasis šios srities žygis būsiąs tas, kad amerikiečių zona gaus daugiau anglių, o britų - daugiau maisto. Britų karinė valdžia tam tikras ūkio sritis perduoda patiems vokiečiams. Londono radijas vakar savo komentare iš oficialių sluoksnių, kalbėdamas apie Vokietijos ūkinę vienybę, pareiškė, kad iš rytinių jos sričių anksčiau nebuvo žinių. Dabar jų ateina vis daugiau ir daugiau ir aiškėja, kad rusų zonos ūkis-siekiamas įjungti į bendrą Rusijos ūkį. Ateina taip pat ir gaudų, kad toje zonoje gaminami ginklai ir, deja, tai tiesa. Tai rodo ir ta aplinkybė, kad rusai atsisakė sudaryti komisiją Vokietijos nuginklavimo patikrinimui. Dėl to jie ir nenorį Vokietijos ūkinės vienybės.

- ATOMINĖS ENERGIJOS komisija vakar svarstė įvairius techniškus klausimus ir papildomųjų komisijų sudarymo reikalą. Gromyko posėdyje pareiškė, kad amerikiečių plane numatytoji inspekcinė sistema nesusiderinama su valstybių suverenumu. Tokios inspekcijos, nepažeidus valstybės autoriteto, negalimos.

- MUZULMONŲ LYGOS pirmininkas Jina vakar pareiškė, kad britų plano atmetimas neraiškias karo skelbimo. Tai esąs tik gynimasis. Muzulmonai kviečia visus indus rugpiučio 16 įvykdyti akcijos dieną. Tą dieną šaukiami vieši susirinkimai ir demonstracijos.

VIETOS ŽINIOS

- MOKYTIS ANGLŲ KALBOS pageidauja amerikiečių karinė vadovybė ir Unrra, kad pramokus angliškai susikalbėti išvietintieji galėtų dirbti jų žinioje. Tam tikslui numatoma sustiprinti anglų kalbos mokymą mūsų veikiančiuose kursuose ir įsteigti naujas grupes norintiems pradėti kalbos mokymąsi. Pradedantieji prašomi užsirašyti iki VIII.5 pas aukštikalę III bl.57 kamb.

- GIMNAZIJOS MOKINIŲ TĖVŲ susirinkimas kviečiamas rytoj 15 val. gimnazijos patalpose. Darbotvarkėje numatyta 46/47 m.m. tėvų komiteto rinkimas.

-CHORO REPETICIJŲ šiandien nebus. Rytoj 18,30 val. moterų balsų repeticija, 20 val. vyrų.

- DARŽOVIŲ AUGINTOJAI; turintieji atliekamų saločių ir galintieji juos perleisti mūsų valgyklai, prašomi apie tai pranešti valgyklos šeimininkui arba virtuvės būdetojui.

SPORTAS

- SPORTO SKYRIUI IR "ŠARŪNUI" šiandien sukancka vieneri darbo metai: Savo veiklą sporto skyrius Kemptene pradėjo 1945 m. liepos mėn. Oficialiai skyrius veikti pradėjo rugpiučio 1. Impulsą sportiniam darbui davė būrelis sportininkų ir pirmoji sporto skyriaus valdyba susidėjusi iš inž. Riaubos, inž. Linkevičiaus ir inž. Federavičiaus. Nuo 1945 m. VIII.1 sporto skyriaus vedėju Komitetas pakvietė Ed. Vengianską, kuris, padedamas inž. Linkevičiaus ir inž. Federavičiaus, sportiniam darbui tebevadovauja iki šiol. Kaip sportiniai vienetai Kemptene dabar veikia sporto klubas "Šarūnas", GSK, šachmatininkai ir žvejai. Šarūniečių pagrindinė sporto šaka yra krepšinis. Čia susispietę stipriausi mūsų krepšinininkai sudaro reprezentacinę lietuvių krepšinio komandą. Pirmieji krepšinio pionieriai Kemptene yra broliai Norkai, Duliūnas, Grybauskas, Krutulis, Racevičius ir Sventickas. Vėliau sudėtis dėl gyventojų judėjimo keitėsi. Į darbą įsijungė senieji mūsų krepšinio reprezentantai: Puzinauskas, Andruliai, Mackevičius ir jaunieji Varkala, bei Bagdonas. "Šarūnas" pilnai sutvirtėjo ir tapo pajėgiausių krepšinio vienetu išsivijoje, o galimas daiktas, ir Europoje. Šarūniečiai yra sužaidę per 170 rungtynių ir beveik visas laimėjo. Krepšiniui sėkmingai vadovauja Puzinauskas. Be krepšinio šarūniečiai kultivuoja stalo tenisą, tinklinį, lengvąją atletiką ir šachmatus.

--ŠIANDIEN amerikiečiai švenčia aviacijos dieną. Lenkai - dviejų metų sukaktuves nuo Varšuvos sukilimo pradžios.

- MAC CORMACK, JAV parlamento demokratų partijos vadas, reikalaujamas griežtos politikos su Tito; pareiškė, kad Tito ir jo komunistai nužudę 250 kunigų ir nori išnaikinti visus, kurių vienintelė kaltė esanti pasitikėjimas Dievu. Savo rašte jis klausia: "Ar mes turime, nieko neveikdami, žiūrėti, kad karas Tito pavidale sėja mirties sėklą?" /SaS VII.29/.

- DĖL MICHAILOVIČIAUS NUŽUDYMO jugoslavų DP amerikiečių zonoje, kurių yra 7.477, galutinai atsisako grįžti į tėvynę. Jie bijo ir Paryžiaus taikos derybų, nes gali įsisteigti Vokietijos vyriausybė, kuri juos išduosianti Tito valdžiai /SaS, VII.27/.